

Administrationens kommentarer til hørings svar fra LandboNord

Kommentarerne er med **rød skrift**.

Hørings svar til Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse - Bredkær Vandværk

Hermed fremsendes hørings svar fra LandboNord. Hørings svaret har fokus på landbrugets interesser/ specielt på landbrugsarealerne i området ift. de nødvendigheden af de foreslåede dyrkningsrestriktioner. En række lodsejere figurerer som medunderskrivere på dette hørings svar. Alle har de en særlig individuel interesse i indsatsplanen og dennes betydning for fremtidig drift af de landbrugsarealer, der ligger indenfor grundvandsområdet.

LandboNord er enig med Hjørring Kommune i, at vi også fremadrettet skal kunne hente rent grundvand fra magasinerne under landbrugsjord, men at det er vigtigt - ligesom det er lovmæssigt bestemt, at mål og ambitioner svarer overens med mulighederne på området - henset til den økonomiske betydning som kommende restriktioner har for lodsejerne i grundvandsområdet.

Indledningsvist skal det bemærkes, at LandboNord ikke finder, at Hjørring Kommune i indsatsplanen tilstrækkeligt har dokumenteret et behov for nødvendigheden af at skulle implementere de foreslåede tiltag. Ikke engang tilnærmelsesvist.

Indsatsplanen indeholder således ingen beskrivelse af en risikotilstand for vandkvaliteten i indvindingsoplandet for Bredkær Vandværk, der kan retfærdiggøre, at de foreslåede tiltag er nødvendige. Allerede på side 23 i Indsatsplanen fremgår det, at "...de seneste prøver viser ingen fund af nogen miljøfremmede stoffer". Det faktum underbygges videre i indsatsplanen, så det slutteligt kommer til at fremstå meget klart, at der ikke er noget reelt trusselbillede for Bredkær Vandværk.

Hvis Hjørring Kommune ønsker at gennemføre de meget vidtrækkende indgreb, så må det først og fremmest underbygges i Indsatsplanen, at det faktisk er nødvendigt, at indføre restriktioner på arealdriften. De foreslåede indgreb går meget længere end den nuværende almindelige lovgivning på området. Ligeledes synes LandboNord ikke, at Hjørring Kommune har dokumenteret, at der i indsatsplanen er anvendt en passende balance ml. forsigtigheds- og proportionalitetsprincip ide foreslåede indsatser. Forsigtighedsprincippet indeholder et krav til myndighederne om, at usikkerhed om risici for miljøet og sundheden - som kan opstå i forbindelse med introduktion af et stof, et produkt, en aktivitet, en tilstand - ikke må være begrundelsen for myndighedspassivitet/-accept". Vi opfatter det sådan, at når man har en grænseværdi og denne er overholdt, så kan man ikke anvende forsigtighedsprincippet til at skærpe yderligere og indføre flere restriktioner. Der henvises her til bilag 1 - faktaark fra SEGES om "Beskyttelse af drikkevand"

Det er afgørende, at der er et faktisk og konkret trusselbillede for at kunne retfærdiggøre iværksættelse af de foreslåede indsatser - herunder, at indsatsplanen klart tilkendegiver, om alle grænseværdier er overholdt.

Der henvises indsatsplanen til diverse forslag til indsatser på arealerne inden for grundvandsområderne. Alle sigter mod en beskyttelse af grundvandsforekomsten - men uden en klart beskrevet årsagsammenhæng/et reelt risikobillede. Der er således i Indsatsplanen ikke tilstrækkelig grad redegjort for, at der skulle være fund af miljøfremmede stoffer, der er alarmerende for grundvandsforekomsterne indenfor grundvandsområdet.

Indsatsplanen bygger på nyeste viden fra statens kortlægninger, som er det grundlag kommunen skal udarbejde en indsatsplan efter jf. vandforsyningsloven og bekendtgørelse om indsatsplaner. Der findes ikke

nyere data om grundvandets kvalitet. De udpegede områder er baseret på modelberegninger med en model, der er opdateret i 2016. Det er ikke muligt at tilføje mere data til modellen på nuværende tidspunkt.

Inden for de kortlagte arealer er der stor viden om, hvilke områder, der kan være følsomme over for forureninger. På denne baggrund har kommunalbestyrelserne, bl.a. via Miljøbeskyttelseslovens § 26a, mulighed for at sikre grundvandsbeskyttelsen ved de enkelte vandværker.

I planen er der redegjort for behovet for beskyttelse på de to kildepladser. Vurdering af behovet baseres på en række faktorer, herunder arealanvendelse, grundvandsdannelse, kort transporttid (under 10 år), udpegning af følsomme områder i indvindingsoplandet samt fund af nitrat og pesticider (tilladte og forbudte) i grundvandet.

De prioriterede områder er primært udpeget på baggrund af kort transporttid (under 10 år) og stor grundvandsdannelse. Indenfor disse områder, er der væsentlig større risiko for forurening af grundvandet, hvis der sker spild eller uhensigtsmæssig håndtering.

Set ift. grundvandet alder og strømningstid, er Bredkær Vandværk et ungt vandværk, hvor der kun har været indvundet grundvand siden 1999. Det er derfor ikke sikkert at vi har set, hvilke stoffer der er på vej ned i grundvandet endnu. Eventuelle påvirkninger fra jordoverfladen kan være mange år om at nå ned til grundvandet og grundvandets transport ned igennem jordlagene ændres markant ved indvinding. Derfor kan der være stoffer på vej ned hen til borerne, som vi bare ikke har set endnu.

Den faglige begrundelse for udpegningen af de prioriterede område vil blive uddybet i indsatsplanen under afsnittet "Redegørelse".

Ejendomsrettens ukrænkelighed er vigtig i denne sammenhæng. Den hensigt, der er beskrevet i indsatsplanen om anvendelse af påbud af rådighedsindskrænkelse, er meget indgribende og byrdefuld. Hvis der skal ske et indgreb, skal det være nødvendigt. I indsatsplanen er der tale om at man vil forbyde brugen af lovligt godkendte pesticider.

Miljøstyrelsens pesticid-godkendelsesprogram fastlægger strikse grænser for hvor stor en dosis af pesticider, der må anvendes. Miljøstyrelsen har tidligere offentligt tilkendegivet, at lovlig brug af pesticider ikke er til fare for grundvandet.

Grundvandet i Danmark beskyttes på flere forskellige måder. Dels findes en generel regulering i forbindelse med bl.a. godkendelsesordningen for sprøjtemidler samt husdyrreguleringen, dels findes en konkret regulering på udvalgte arealer, hvor det er nødvendigt. Indsatsplanerne, der baseres på resultaterne af den statslige grundvandskortlægning, giver kommunerne mulighed for at gennemføre denne supplerende regulering, hvor der vurderes behov.

Opsamling

Indsatsplanen indeholder ingenlunde det nødvendige faglige datagrundlag til at forlange restriktioner på brug af pesticider. Der synes ikke at være et tilstrækkeligt trusselsbillede til at kunne argumentere for en kraftig indskrænkning af lovlig anvendelse af pesticider.

Vi vil således anbefale, at der - fremfor at pålægge lodsejere omkostningstunge tiltag - i stedet fokuseres på monitoring af grundvandstilstanden og frivillige aftaler, hvor tiltag stadig er nødvendige (uden senere mulighed for påbud). At meddele påbud om forbud mod anvendelse af godkendte pesticider kræver en langt grundigere analyse og et helt andet reelt trusselsbillede end det der ligger til grund for indsatsplanen. Hjørring Kommune - i samarbejde med vandværket - bør prioritere frivillige aftaler som eneste middel til indgåelse af dyrkningsaftaler - hvilket vil sikre bedst mulige anvendelse af de økonomiske midler, der investeres i at fremtidssikre grundvandsressourcen (proportionalitet).

Statens overordnede mål er at sikre grundvandet fremadrettet. Venter vi på at der kommer en forurening, er det med stor sandsynlighed for sent lave en indsats ift. miljøfremmede stoffer. Det faglige grundlag for indsatserne vil blive uddybet i indsatsplanen.

Rådighedsindskrænkninger skal som udgangspunkt gennemføres via frivillige aftaler. Ifølge indsatsplanen skal handlingerne gennemføres inden 2025. Kommunen vil senest 1 år inden (2024) tage stilling til, om der er behov for at påbyde rådighedsindskrænkninger.

Dyrkningsaftaler vil blive indgået på baggrund af konkrete og mere detaljerede vurderinger af arealerne på det tidspunkt hvor aftalerne indgås. I mellemtiden følges udviklingen i vandkvalitet og det vurderes løbende om forudsætningerne for indsatserne stadig er aktuelle og om der er behov for justering af indsatserne.